

Future-proofing our children

Tiisezo 1

Toho ya Tuto

Liconceho/Ncafazo 1

Buka ya Bashemi

Sikolo sa la Sunda sa mwa Malapa

Balatiwa Bashemi

Mu amuhelwa kwa tuto ya “Licinceho/ Ncafazo” ya Sikolo sa Tiisezo 1.

Pampili ye, imi tusa hanyinyani ka mo, muswanela ku fela tuto ye.

Mukwa wo muswanela ku itukiseza ni fa tuto ye ka ona

Ze tatama ki zeñwi zeo mu swanela ku ezeza mwa ku itukiseza ni ku fela tuto ye:

Muhato	Kezo
1	<p>Mu kene fa likepe la Keleke Yenca ya Baapositola, ka ku sebelisa likepe le fa WhatsApp:</p> <p>https://bit.ly/3NACSSHS</p>
2	<p>Mu be ni lisebeliso ze tatama kuli mu kone ku tukiseza kufa hande tuto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibe • Ma pampili a likisizwe kale a tuto ye. • Buka mwa sebeleza mwanana, lopitoloto ni lipendiso za banana, ni zeñwi cwalo. • Video ye lukisizwe, ye kona ku sebeliswa ku ekeza fa halimu a tuto (ha ku konahala) • Katekisema ni buka ya lipuzo ni likalabo (Kwa banana ba bali mwa lotopa za Tiisezo) <p>Mamela:</p> <p>2.1: Nako yende yakufa tuto ki la Sunda ka kusanani, ka samulaho a sebelezo, sina banana ha ba fiwanga lituto ka nako yeo.</p> <p>2.2. Mukupiwa ku eza tuto ye bukuswani ha ku konahala, ka ku hupula nakonyana yeo banana ba kona ku teezeza ni ku utwisisa hande.</p> <p>(Mu sike mwa bulela ze sa a mani tuto) ya mwanana – Mina ki mina mu ziba hahulu mwana mina ni ku fita.</p> <p><i>Ka mulao, Sikolo sa la Sunda hasi swaneli ku fitelela mizuzu ye mashumi a mane ka ye ketalizoho (45 minutes).</i></p> <p>2.3: Lituto li kauhanyizwe ka litopa (Sikolo sa la Sunda, Taelo ya silumeli ni Tiisezo - SS1, RI1 or Confirmation).</p> <p>2.4: Mulizeze kapa ku ikopanya ni muluti wa ba Sikolo sa la Sunda ha mu tokwa tuso kwa lisebeliso ze bulezwi.</p>
3	<p>Mu lapele (Mubone tapelo ye ñozwi, kwa mafelelezo) mi mu kupe Mulimu kuli ami eze sisebeliso mwa kufa tuto ye, ka mwa latela Yena.</p>

Mufe tuto ya Sikolo sa la Sunda mwa Malapa

Mukwa wo muswanela ku itukiseza ni fa tuto ye ka ona

Lu zwela pili ku mifa mikwa, yeo muswanela ku itukiseza ni ku fa tuto ye:

Muhato	Kezo
4	Mu eze sibaka sa tuto kuba se sinzi hande (ku sina lilata) foo mina ni mwanana mu bani ni buino bo buswana. <i>Ka mutala:</i> Mu ine fa lishasha/ fa museme kapa fa lipula ku potoha tafule
5	Mu bale tuto ye lukisizwe. Mu kutele ku ibala hape kuli mui utwisise hande. Mu buhe video ya tuto kuli mube ni kutwisiso hande ya tuto.
6	Mu iñolele tuñusanyana twa butokwa to mubata ku hupula ha mufa tuto.
7	Mu utwisise butokwa bwa tuto, yeo mwanana a swanezi ku mamela ni ku sa libala.
8	Mu fe mwana mina tuto ye, ka ku mukandekela likande la tuto. Mu kona ni haiba ku mu balela likande le ha mu tabela.
9	Mu supeze mwana mina video, mi muketele butokwa mwa tuto ye.
10	Mu bulelele ni ku susuweza mwana mina kuli a eze musebezi o mwa buka ya hae, ya sikolo sa la sunda. (Nina ni lata ku)
11	Mu lapele kapa mu kupe mwanana kuli a lapele kaku kwala tuto.

Lisebeliso ze fumaneha ku amana in Sikolo sa mwa Malapa

Ze tatama ki lisebeliso ze kona ku ekeza ni ku tiiseza butokwa bwa tuto:

1. Mu eze WhatsApp chat tuto ye ni mabasi a mañwi a Tiisezo.
2. Mu ambole ni bashemi ba bañwi kuli mube ni kutwisiso ku amana ni tuto pili mu si ka ifa kale ku mwan'a mina.
3. Mu be ba ba lukuluhile, ku batisisa litaba zemwi ku amana ni tuto ye

Tuto

Toho ya Tuto	Licineho/Ncafazo 1
Timana Katekisema Lipuzo ni likalabo	Ha kuna timana ya Bibebe kwa tuto ye Kauhanyo ya 11, lipuzi ni Likalabo 595-599, 616
Mutomo/Mutokwa bwa Tuto	Banana b ituta kuli mwa nako ya licinceho, ne kuan ani banna be ne ba swalisize mwa ku lemuha ni ku ziba taato ya Mulimu. Lu ka ituka ka za banna ba.

Tuto ye kusufalizwe:

Reformation:

- Licinceho, talusa ku cinca, ku lukisa, ku ncafaza
- Mwa lilimo za kwa mulaho, ne ku bile ni pizo ya ku cinca likeleke hañata ñata. Likeleke ne li nyaziwa ka ku sa zamaisa hande silumeli ni bu lyangelino bwa sifume kwa bakutazi.
- Mwa naha Europe, ne kuna ni likezo za ku ncafaza likeleke ku ya ka mitomo ya linzwi.
- Licinceho hape ku zibala ka kuba mukwa o muñwi wa bufetuheli.
- Ne ku ezahezi mwalukelek za kwa Upa sihulu mwa Europe
- Licinceho ze hape ne li suswelize ni ekeza kwa lipolotiki, mipilelo ya sicaba ni ku tisa licinceho kwa lipisinisi.

Ba butokwa bene ba fitezi licinceho:

Mwa nako ya Reformation, ne kuna ni banna bene ba swalisize mwa ku lemuha ni ku ziba taato ya Mulimu. Ne li Bo:

- Peter Waldo
 - Ne li mulekisi wa mu French (Na lekisanga libyana).
 - Na fanga/ikabelanga libyana za hae ni batu bene ba sa ipuneli hande/ bene ba shebile.
 - Na batisisanga maata a Papa, Papa ki yena yo muhulu ea keleke ya siroma.
 - Na hanile cwalo ni taba ya ku ipulela libi, mi na nyaza mipilelo ya ba bahulu ba likeleke.
 - Bene ba latelezi Peter ne ba nyandisizwe ha situhu ku Papa mi mwa lilimo z abo 17, ne ba amuhezi lituto za mucinci John Calvin.
- John Wycliffe
 - Neli chaziba wa sikuwa mwa lituto za Bibebe.
 - Na sa lumelelani ni maata a sipolitiki sa Papa.
 - Na bapisize likeleke za nako yeo, ni likeleke za kwa mwa kalelo za mwa Bibebe. Na lemuhele shutano mi onafu a kala ku nyaza likeleke.
 - Lika za na ñozi, ne li zibahezi ahulu kwa linaha za kwand a England ka mukwa wa mukutazi wa linzwi.

- Jan Hus
 - Na zwiselize fa pili lituto za John Wycliff ni kuli hasanya mwa naha ya hae.
 - Na tisize muhupulo wa kuli bakutazi ba linzwi ba swanela ku pila ba sina sifumu, na lwanezi ncafazo ya keleke.
 - Jan Hus na atulezwi koto ya ku bulaiwa bakeñisa lika za mabulati ze sis a niti, (tumelo ye lwanisana ni silumeli sene si lumelelizwe).
- Martin Luther – Yo muñwi wa batu bene ba zibahala ahulu kwa ku cinca lika
 - Ka silimo sa 1517, na ñozi libuka ze 95, za na beile ba munyako wa keleke ya Wittenberg Castle.
 - Ye ki pampili yena ni za butokwa ze 95, mi ne iñozwi ka mulelo wa susuweza lingambolo za nchafazo ya keleke.
 - Na balile Bibeke mi naabela ku utwisisa ka ku bukeleza muhau wa Mulimu.
 - Na lemuhile kuli ki ka muhau wa Krete, tumelo ku yena ni ka tumelo ya Mulimu halalu feela, ka moo lu kona ku fumaneha ku ba ba swanehelezi ni ku fumana kuluka kwa Mulimu.
 - Na bile ahulu ni zibo ya ze fumaneha mwa mañolo a kenile, mi hape na lemuhile kuli litumelo zemwi mwa tumelo ya si Roma, ne li sa fumanehi mwa mañolo a Kenile..
 - Se simwi se ne si ezahala seo Luther na sa lumelelani ni sona neli taba ya ku lifela pako. Keso ye ne i lumelela kuli batu ba swalelwe libi za bona, ha se ba lifile masheleñi kwa keleke.
 - Luther na zwisizwe ki ba keleke ya Katoloka, ka manzwi a mañwi, keleke ne I muhanile mi na zwisizwe kwa kuba membala wa keleke.
 - Buñata bwa batu ne ba kalile ku latelela Luther- Ne ba añuzi buipulelo bwa tumelo bwa Lutheran.
 - Ki ka mo Licinceho ne li kalezi mwa Germany mi hape za hasana mwa Europe.
 - Kacenu batu ba likeleke za silumeli ze bulela ka za milao ya licinceho, li bizwa kuli ki ba bialeli (Ba ba bilalela).

Bumaswe bwa licinheho mwa naha ya Europe:

1. Lika za siProtestante za naha kaufela ni sicaba kaufela za kala ku sebeliswa.
2. Bibeke kaufela ne i tolokilwe mwa puwo ya Sijeremani mane ni mwa lipuo zemwi
3. Litumelo ni buitamo bo bumwi ne li felisizwe.
4. Keleke ya Katolika ni yona ne i lukisize lika zemwi za ku nyandisa.

Licinceho zeo ne li amana ahulu ni litaba za kale mane cwalo ni licinceho za silumeli.

Tuto ye i talusa ñi ku luna kacenu?

- Lu itutile ka moo licinceho ne li tezi ni kuli neli tisize makalelo a licinceho ze tuna mwa likeleke.
- Nako, yeo batu ba pili ba licinceho ha ba kala ku bala ni ku ituta za Bibebe, ne ba bile ni zibo ni kwitwisiso ya lituto za Mulimu ni taato ya hae.
- Ne ba lemuhile kuli lika ze ne ba eza ba keleke ya Katolika, ne li sa zamaeleli ni Bibebe, mi ba bona kuli kube ni licineho kwa likeleke.
- Ni luna cwalo lu kona ku hula mwa zibo ni kutwisiso ya lituto za Mulimu ni taato ka ku bala Bibebe. Sina ka mo ñolezwi mwa katekisema, tumelo ya luna i tomile fa Bibebe.

Ze ñwi za lipuzo zeo lu kona ku buza:

1. Libaka ki lifi ha lu ituta za cinceho?

Kalabo: Ki makalelo a licinceho ze ñata mwa silumeli. Batu ne ba kalile ku bala Bibebe ni ku lemuhile kuli lika kaufela ne li sa zameleli ni lituto ze fumaheha mwa Bibebe.

2. Ki afi mabizo a banna ba licinceho a bulezwi mwa tuto ye?

Kalabo: Peter Waldo, John Wycliffe, Jan Hus ni Martin Luther

3. Ki sika mañi sa na zwisize/ezize Martin Luther mwa silimo sa 1517, mi ne si beilwe kai?

Kalabo: Ki libuka ze 95, ne li beilwe fa munyako mwa keleke ya Wittenberg Castle

4. Kanti tumelo ya luna i tomile fañi?

Kalabo: tumelo ya luna i tomile fa Bibebe

Tapelo ya Bondate ni Boma ye fiwa pili tuto isi ka tateka:

*Mulimu ya lateha. Lwa itumela kwa lizazi la kacenu
Fuyola bashemi ni banana ba luna
Tusa kuli lukone ku lemuhile ku bateñi kwa Hao
Fuyola tuto yoe lu taba ni yona
Lwa kupa, ulu lute mo lu swanela ku ku sebeleza
Mi ulutuse ku eza tato ya Hao
Kuli lu hule mwa kuba bukafi ni Wena
Luma Jesu a to lunga
Mi ulutuse kuba ba ba itukiselize ku mukatanyeza,*

Amen.